

Pikku-Muolaan Kehitys Oy
Uudenmaankatu 1-5
00120 Helsinki

Forssan datakeskushankkeen YVA-ohjelma 14.10.2025, Forssa

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1 Hanketiedot

Hankkeen nimi ja sijainti

Forssan datakeskushanke, Forssa

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaava on toiminut Pikku-Muolaan Kehitys Oy. Konsultteina arviointiohjelman laatimisessa ovat toimineet Arup International Projects Oy, Sitowise Oy ja Granlund Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Hämeen ELY-keskus).

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Pikku-Muolaan Kehitys Oy suunnittelee uuden datakeskusalueen kehittämistä Kanta-Hämeeseen Forssan kaupunkiin Ratasmäen teollisuusalueelle. Alue sijaitsee noin 1,5 km Forssan keskustaajamasta etelään ja on kooltaan noin 150 hehtaaria. Hankealueella sijaitsee Fingrid Oyj:n kantaverkon linja ja hanke on tarkoitus kytkeä kantaverkkoon Fingridin uuden kytkinaseman ja hankkeen oman sähköaseman kautta. Alueelle on suunniteltu sijoitettavan enintään 11 datakeskusrakennusta ja niiden tarvittavat tukitoiminnot, kuten sähkönsiirto, muuntajakentät, huoltotiet ja pysäköintialueet.

Arviointiohjelmassa tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja (VE):

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta.
- **VE1:** Alueelle rakennetaan seitsemän datakeskusrakennusta, Fingridin kytkinasema, kaksi sähköasemaa sekä toimintojen vaatimat pysäköintialueet, kulkuyhteydet ja mm. toiminnan kannalta tarpeelliset hulevesialtaat. Hankevaihtoehdon datakeskukset ovat 1–3-kerroksisia IT-teholtaan 36–81 MW rakennuksia. Hankevaihtoehto sisältää alustavan suunnitelman mukaisesti yhteensä noin 353 varavoimageneraattoria, jotka on sijoitettu piha-alueille datakeskusrakennusten viereen. Varavoimageneraattoreiden kokonaisteho on yhteensä noin 885 MW. Hankevaihtoehdon arvioitu vedenkulutus on noin 99 m³ päivässä ja noin 36 000 m³ vuodessa ja sähkönkulutus noin 4,5 TWh. Hankevaihtoehdon maa-alueen pinta-ala on noin 103,5 ha.
- **VE2:** Hankevaihtoehto sisältää kaikki hankevaihtoehdon VE1 rakennukset ja lisäksi Ratastien eteläpuolelle suunnitellut datakeskusrakennukset 8-11, jotka ovat 1–2-kerroksisia IT-teholtaan 27–54 MW rakennuksia. Lisäksi hankevaihtoehdossa tarvitaan lisää huoltoteitä ja pysäköintialueita, yksi uusi sähköasema ja todennäköisesti ainakin kaksi uutta hulevesiallasta. Hankevaihtoehto sisältää yhteensä noin 504 varavoimageneraattoria, jotka on sijoitettu piha-alueille datakeskusrakennusten viereen. Varavoimageneraattoreiden kokonaisteho on yhteensä noin 1260 MW. Hankevaihtoehdon arvioitu vedenkulutus on noin 135 m³ päivässä eli noin 49 000 m³ vuodessa. Vuotuiseksi sähkönkulutukseksi arvioidaan noin 6,6 TWh. Hankevaihtoehdon VE2 maa-alueen pinta-ala on noin 150 ha.

Tarkempi kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista on esitetty arviointiohjelmassa.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

Forssan datakeskushankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) liitteen 1 kohdan 7 a) perusteella.

Ennakkoneuvottelu sekä ympäristövaikutusten arvioinnin ja muiden menettelyiden yhteensovittaminen

Yhteysviranomainen järjesti ennakkoneuvottelun 21.8.2025 edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja

lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat hankkeesta vastaavan, konsulttien ja Hämeen ELY-keskuksen lisäksi Forssan kaupungin, Tammelan kunnan, Hämeen liiton, Etelä-Suomen aluehallintoviraston, Hämeenlinnan kaupungin museon, Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen ja Puolustusvoimien edustajia.

Samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa on ollut käynnissä hankkeen rakentamisen mahdollistavien asemakaavojen laadinta Forssan kaupungissa. Arviointimenettely ja asemakaavoitus on toteutettu erillismenettelyinä. Datakeskushankkeen rakentamisen mahdollistavat asemakaavat Ratasmäki III ja Rytökallio on hyväksytty 20.10.2025.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vireilletulo

Pikku-Muolaan Kehitys Oy on 15.10.2025 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Hämeen ELY-keskukselle Forssan datakeskushanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä ja miten hankkeen vaikutuksia ja vaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana. Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus, 277/2017) määrittää arviointiohjelman sisällön.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 22.10.–21.11.2025. Kuulutus julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/hame. Ilmoitus kuulutuksesta lähetettiin Forssan kaupungille ja Tammelan kunnalle julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Forssan Lehti -lehdessä 22.10.2025 julkaistulla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmiaan on voinut tutustua kuulemisaikana seuraavissa paikoissa:

- ympäristöhallinnon verkkosivut www.ymparisto.fi/Forssan-datakeskus-YVA
- Forssan kaupungintalo, Forssan kirjasto ja Tammelan kunnantalo.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus Forssan luontomuseossa 30.10.2025 klo 17–19. Yleisötilaisuuteen oli mahdollista osallistua etäyhteydellä.

3 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 12 lausuntoa ja 5 mielipidettä. Lausunnon antoivat seuraavat tahot: Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuoltoyksikkö, Fingrid Oyj, Forssan kaupunginhallitus, Forssan kaupungin ympäristölupalautakunta, Hämeen liitto, Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Metsähallitus, Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousyksikkö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue ja Väylävirasto.

Tammelan kunnan ympäristölautakunta on ilmoittanut, ettei anna asiassa lausuntoa.

Mielipiteitä antoivat yksityishenkilöt sekä alueella toimiva yhdistys. Yhdessä mielipiteessä oli useita allekirjoittajia.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/Forssan-datakeskus-YVA.

Yhteenveto lausunnoista

Hankkeen ja nykytilan kuvaus

Arviointiohjelman on todettu olevan kattavasti laadittu, vaikka ohjelma sisältää jonkin verran epätarkkuuksia ja pieniä virheitä. Arviointiohjelmasta todetaan kuitenkin jäävän epäselväksi huoltokäytön aikana samanaikaisesti käytettävien varavoimageneraattorien lukumäärä.

Lausunnoissa arviointiohjelman on todettu olevan puutteellinen Tammelan kunnan tuulivoimayleiskaavan sekä ja Forssan kaupungin yleiskaava- ja asemakaavatilanteen osalta.

Lausuntopalautteessa pyydetään täydentämään maisemaa ja kulttuuriympäristöä kuvaavia karttakuvia Hämeen liiton Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen selvityksen (2019) mukaisesti. Kulttuuriympäristöjen osalta todetaan täydennystarve lähialueen paikallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön

kohteilla, joiden kulttuurihistoriallinen arvo on tunnistettu kaavoituksen yhteydessä. Arkeologisten kohteiden osalta hankealueen ulkopuolella todetaan olevan kiinteä muinaisjäännös.

Vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön ja arkeologiseen kulttuuriperintöön

Hankealueen todetaan sijoittuvan ylänköalueelle, ja hankkeen korkeimpien rakenteiden olevan teknisiä laitteita, savupiippuja ja sähkönsiirron ilmajohitoja. Hankkeen rakennusten todetaan mahdollisesti olevan havaittavissa ylänköaluetta reunustavilta alavilta peltoalueilta. Vaikutusten arviointia Sukulan kylään ja kulttuurimaisemaan on korostettu, ja maisemallisten vaikutusten arvioinnissa todettu olevan tarve huomioida datakeskuksen ja sähkönsiirron ilmajohitojen yhteisvaikutukset.

Kulttuuriympäristön vaikutusten arvioinnin osalta todetaan, että vaikutukset tulee arvioida kokonaisvaltaisesti huomioiden maiseman lisäksi arkeologinen kulttuuriperintö ja rakennettu kulttuuriympäristö. Lausuntopalautteessa todetaan tarve maisema-analyysille.

Kiimassuon tuulipuistoon liittyvän arkeologisen inventoinnin todetaan olevan riittävä selvitys datakeskushanketta varten.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja suojelukohteisiin

Lausuntopalautteessa todetaan, että Natura-tarveharkinnan perusteella voidaan todeta, että Torronsuon Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin ei kohdistu todennäköisiä merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.

Hankealueella ei nähdä olevan kalataloudellista arvoa.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen

Lausuntopalautteessa on todettu, että hankkeesta muodostuu merkittäviä liikennevaikutuksia etenkin rakentamisvaiheessa, jotka on tunnistettu arviointiohjelmassa. Vaikutusten arvioinnissa korostetaan olevan tarve kiinnittää huomiota liikenteen aiheuttaman melun, pölyn ja turvallisuuden aiheuttamien vaikutusten tunnistamiseen ja lievennystoimien esittämiseen.

Melumallinnuksen osalta todetaan, että mallinnuksessa tulee huomioida testauskäytön samanaikaisesti käytössä olevien varavoimageneraattorien määrä, Flex Power -käyttötilanne ja kaikkien generaattorien samanaikainen käyttö. Mallinnukset tulee tarvittaessa laatia meluntorjuntatoimenpiteiden kanssa.

Lausuntopalautteessa todetaan, että hankkeella ei todennäköisesti merkittävää vaikutusta Torronsuon kansallispuiston virkistyskäyttöön. Hankkeen näkemäalueanalyysissa kuitenkin tulee tunnistaa Torronsuon

kansallispuiston keskeiset käyntikohteet, ja arvioida mm. hankkeessa toteuttavien rakennusten näkyvyyttä niille.

Hankkeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset

Lausuntopalautteessa tuodaan ilmi, että hankkeelle on myönnetty lentoestelupia.

Lausuntopalautteessa tuodaan ilmi erikoiskuljetuksiin ja liikennejärjestelyihin liittyviä mahdollisia lupatarpeita ja ohjeita.

Lausuntopalautteessa todetaan, että arviointiohjelmassa on tunnistettu tarve kemikaaliturvallisuusluvan hakemiselle, ja että lopullisesta toteutuksesta riippuen hanke saattaa edellyttää toimintaperiaateasiakirjan tai turvallisuusselvityksen laatimista. Lausunnossa tuodaan ilmi lupakäsittelyn yhteydessä huomioitavaa lainsäädäntöä ja standardeja.

Yhteenveto mielipiteistä

Yleistä hankkeesta ja vaikutusten arvioinnista

Mielipiteissä hankkeeseen suhtaudutaan kriittisesti. Hankkeen tarve on kyseenalaistettu. Hankkeen mittaluokan todetaan olevan tarpeettoman suuri, ja esitetään nollavaihtoehdon (VE0) todellista tarkastelua. Mielipiteissä hanketta edellytetään pienennettävän.

Useissa mielipiteissä on kiinnitetty huomiota hankkeen suureen sähkönkulutukseen, ja sähkönkulutuksen aiheuttamiin välillisiin ympäristövaikutuksiin sekä sähkön hintaan. Sähkönkulutuksen lisääntymisen todetaan tarvitsevan merkittävästi uutta energiantuotantoa.

Arvioinnissa edellytetään tarkasteltavan perusteellisesti hukkalämmön käyttömahdollisuutta.

Useissa mielipiteissä erityisesti hankkeen varavoimaloiden ja polttoaineiden sekä muiden kemikaalien aiheuttamien ympäristöriskien todetaan olevan huomattavia. Eräässä mielipiteessä todetaan, että varavoiman osalta on tarkasteltava dieselgeneraattorien sijaan vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja suojelukohteisiin

Useissa mielipiteissä suhtaudutaan kriittisesti hankkeen sijoittumisesta metsämaalle. Eräässä mielipiteessä hankealueen linnustollisia arvoja pidetään arviointiohjelmassa esitettyä merkittävämpinä. Hankkeen rakentamisvaiheen meluvaikutusten todetaan kestävän vuosia, ja vaikuttavan merkittävästi linnustoon myös hankealuetta laajemmalla

alueella. Hankkeen aiheuttamaan luontokatoon suhtaudutaan yleisesti kriittisesti.

Eräässä mielipiteessä hanketta varten laadittuja luontoselvityksiä pidetään riittämättöminä. Hankkeen todetaan sijaitsevan lähellä arvokkaita luontokohteita.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Useissa mielipiteissä on nostettu esiin hankkeen pinta- ja pohjavesivaikutukset. Mielipiteissä hankkeen tarvitseman vedenoton vaikutuksia pohjaveden korkeuteen ja pohjavesivaikutteisiin luonnonarvoihin on edellytetty selvitettäväksi. Hankkeen todetaan aiheuttavan riskin pohjavesien pilaantumiselle.

Hankkeen todetaan aiheuttavan heikentäviä vaikutuksia pintavesiin ja pienvesiin. Hankkeen lämpökuormituksen vaikutuksia vesistöihin edellytetään tarkasteltavan. Hankkeen hulevesien johtamisen kuvausta pidetään riittämättömänä.

Vaikutukset ilmastoon

Useimmissa mielipiteissä hankkeen aiheuttamia ilmastovaikutuksia kritisoidaan, ja hankkeen todetaan olevan Suomen ja Forssan ilmastotavoitteiden vastaisia. Hankkeen ilmastovaikutukset todetaan huomattaviksi. Ilmastonmuutoksen aiheuttaman sateisuuden lisääntymisen vaikutusta vesialtaiden vaatimuksenmukaisuuteen esitetään tarkasteltavaksi.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen

Mielipiteissä todetaan, että hankealue muuttuu metsä- ja maaseutuympäristöstä teollisuusalueeksi. Hankealueen halutaan säilyvän virkistyskäytössä. Eräässä mielipiteessä arviointiohjelman ihmisten elinympäristöihin kohdistuvien vaikutusten arviointimenettelyjä pidetään vähäntelevänä.

4 Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta

Forssan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on YVA-lain (252/2017) mukainen ja täyttää sille lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 3 §:ssä asetetut sisältö- ja laatuvaatimukset.

Arviointiohjelman rakenne on selkeä ja siitä saa riittävän kuvan hankkeesta ja tulevasta ympäristövaikutusten arvioinnista. Keskeiset arvioitavat vaikutukset on ohjelmassa tunnistettu ja kuvattu ohjelmavaiheen edellyttämällä tarkkuudella.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee ottaa huomioon seuraavat yksityiskohtaiset kannanotot arviointiohjelman sisältöön ja tehtäväksi esitettyihin arviointeihin.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankkeen sijainti ja suunniteltujen datakeskusrakennusten, kytkinaseman ja sähköasemien sijoittuminen ja tarkoitus on kuvattu riittävällä tavalla. Hankevaihtoehtojen sijoittumista suhteessa hankealueen nykytilaan on kuvattu pääosin johdonmukaisesti ja yhteneväisesti läpi arviointiohjelman.

Arviointiselostuksessa hankekuvausta tulee tarkentaa ja selkeyttää laitosteknisen kokonaisuuden kannalta erityisesti melu- ja ilmanpäästölähteiden ja kemikaalien varastoinnin osalta. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että suunnitelmaa tarkinten kuvaavassa aluesuunnitelmaluonnoksessa (kuva 3-1) ei ole annettu selitteitä datakeskusten rakennusalueella sijaitseville toiminnoille. Arviointiselostuksessa tulee kuvata laitostekninen kokonaisuus selkeästi ja riittävin havainnollistavien karttakuvin, kiinnittäen huomiota varavoimageneraattorien ja niiden tarvitsemien savupiippujen sijoittumiseen, määrään ja kokoluokkaan, sekä polttoaineiden varastointiin. Arviointiselostuksessa tulee kuvata tarvittavien polttoainesäiliöiden lukumäärä, ja tunnistaa säiliöiden täyttöpaikkojen turvallisuusvaatimukset. Käytettävien polttoaineiden kulutuksen osalta tulee kuvata myös kysyntäjouston aiheuttama polttoaineen kulutus.

Hankkeen rakentamisen työvaiheet, kesto ja vaihteisuus on kuvattu riittävällä tarkkuudella. Ohjelman rakentamisvaiheen kuvaus on kuitenkin painottunut hankkeen esirakentamisvaiheeseen, ja selostuksessa tulee kuvata myös hankkeen rakennusten ja rakennelmien rakentaminen, sekä niihin käytettävät materiaalit ja luonnonvarat.

Arviointiohjelmassa hankkeen toimintavaiheen kestoa ei ole kuvattu, ja arvioitu toiminta-aika tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Selostuksessa tulee esittää arviot hankkeen toiminnan päättyessä syntyvistä jätteistä, niiden määristä, kierrätysmahdollisuuksista ja käsittelymenetelmistä lainsäädännölliset vaatimukset huomioon ottaen.

Hankevaihtoehdon VE0 (hanketta ei toteuteta) osalta yhteysviranomaisen toteaa, että arvioinnin lähtökohta, jossa hankkeen toteuttamatta jättämistä arvioidaan hankealueen nykytilaan teollisen rakentamisen mahdollistavasta lainvoimaisista kaavoista huolimatta, on oikea.

YVA-menettelyn keskeisimpiin periaatteisiin kuuluu vaihtoehtotarkastelu, jonka tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen

vaihtoehtoisista ratkaisuksista, niiden ympäristövaikutuksista sekä vaikutusten eroavuuksista. Toteuttamisvaihtoehdot (VE1 ja VE2) eroavat toisistaan hankkeessa toteuttavien datakeskusrakennusten ja niihin liittyvien rakennusten ja rakenteiden määrän osalta. Yhteysviranomaisen katsoo, että esitetty vaihtoehtotarkastelu muodostaa riittävän lähtökohdan vaikutusten arvioinnille. Arvioinnin edetessä on mahdollista tarvittaessa muodostaa uusia hankevaihtoehtoja.

Rajatummassa hankevaihtoehdossa VE1 tarkasteltu ympäristövaikutuksiltaan todennäköisesti kielteisempi rakennusmassasijoittelu on arvioinnin kannalta maksimivaikutusperiaatteen mukaisesti lähtökohdiltaan oikea. Arviointiselostuksessa tulee arvioida rakennusmassan sijoittelun lieventäviä vaikutuksia luonteeltaan merkittäviin ympäristövaikutuksiin.

Arviointimenettely toimii parhaimmillaan hankesuunnittelun työvälineenä, jossa hankkeen teknistaloudellinen tarkastelu, selvitys- ja arviointityö sekä osallistumismenettelyn aikana saatu palaute ja saavutettu lisätieto vaikuttavat hankesuunnitteluun ja hankkeen ympäristölliseen toteuttamiskelpoisuuteen. Arviointimenettelyn aikana tuotetaan myös runsaasti tietoa hankkeen haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi. Yhteysviranomaisen kannustaa siihen, että arviointimenettelyssä tuodaan selkeästi esille hankkeessa tapahtuvat mahdolliset muutokset, jotka muodostuvat suunnittelutyön etenemisestä, saaduista palautteista ja erityisesti ympäristövaikutusten arvioinnista saaduista tuloksista.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetty nykytilan kuvaus on pääosin kattava ja riittävä. Yhteysviranomaisen kehottaa erityisesti kuitenkin arviointiselostusta laadittaessa perehtymään Forssan kaupunginhallituksen lausuntoon vaikutusalueen kaavatilanteesta, ja varmistamaan alueen lainvoimaisen kaavatilanteen vireillä olevien asemakaavojen osalta. Nykytilan kuvausta tulee tarvittaessa täydentää arviointimenettelyn aikana saatujen tietojen mukaisesti.

Vaikutusten arvioinnin periaatteet ja arviointityön kulku on kuvattu arviointiohjelmassa selkeästi.

Esitys tarkastelu- ja vaikutusalueiden rajauksista on esitetty ja perusteltu arviointiohjelmassa vaikutustyypeittäin. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan tarkastelualueen rajaukset ovat pääosin hyvin perusteltuja, ja näkee tarkoituksenmukaisena, että etäisyyteen perustuvien rajausten lisäksi tarkastelussa on huomioitu vaikutusten kohdentuminen.

Vaikutusalueita tulee selostusvaiheessa tarvittaessa määritellä tarkemmin, ja todennäköinen vaikutusalue tulee selostusvaiheessa määritellä niin laajaksi, ettei tarkasteltavan alueen ulkopuolella voida olettaa ilmenevän merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Arviointityön kulku sekä vaikutuskohteen herkkyyden ja vaikutuksen suuruuden määrittely sekä arviointiin liittyvät epävarmuudet tulee esittää ja perustella arviointiselostuksessa mahdollisimman läpinäkyvästi ja huolellisesti. Esitystavan tulee olla sellainen, että lukijan on mahdollista saada kokonaiskuva arvioinnista.

Yhteysviranomaisen pitää IMPERIA-hankkeen arviointityökaluja hyvänä lähtökohtana vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen, mutta muistuttaa, että erilaisten taulukointien ja kaavioiden käytön ei tule sivuuttaa varsinaisen arviointitekstin tuottamista ja esittämistä.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että arviointityö on laadittava ns. maksimiperiaatteen mukaisesti eli vaikutukset tulee arvioida hankkeen eri osa-alueiden suurimmilla mahdollisilla lähtökohdilla ja dimensioilla ja myös ottaen huomioon rakentamis- ja toiminta-ajan ajallinen päällekkäisyys. Hankkeen vaiheittaisen rakentamisen verrattain pitkä ajallinen kesto tulee huomioida arvioitaessa rakennusvaiheen vaikutusten merkittävyyttä. Selvitys- ja arviointityön lähtökohdat ja rajaukset on myös esitettävä arviointiselostuksessa selkeästi. Vaikutukset tulee arvioida ja kuvata myös nollavaihtoehdon (VE0) osalta kattavasti.

Arviointiselostuksesta on käytävä ilmi toimet, joilla hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia aiotaan ehkäistä ja lieventää rakentamis- ja toimintavaiheen aikana. Jos jonkin vaikutustyyppin osalta on tarpeen esittää lieventämistoimia, vaikutuksen merkittävyys tulee arvioida ilman lieventämistoimia ja niiden kanssa. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että esitettyjen lieventämistoimien tulee olla konkreettisia, niin että niihin on mahdollista sitoutua merkittävien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi hankkeen jatkosuunnittelussa, lupamenettelyjen ja toteuttamisvaiheen aikana.

Useiden arvioitavien vaikutusten osalta arviointiohjelmassa on esitetty arviointiin vaikuttavien lähtötietojen ja suunnitelmien osalta alustavia arvioita, joiden todetaan tarkentuvan selostusvaiheessa. Jos selostusvaiheessa tarkentuneet tiedot poikkeavat merkittävästi arviointiohjelmasta esitetystä, tulee ero kuvata selkeästi tarkoituksenmukaisessa osassa selostusta.

Arviointiohjelmassa ennakolta arvioidaan merkittävien ympäristövaikutusten muodostuvan rakennusvaiheessa:

17.12.2025

- melu- ja ilmanlaatuvaikutuksista
- pintavesivaikutuksista
- liikennevaikutuksista.

Ennakolta arvioidaan merkittävien ympäristövaikutusten muodostuvan toimintavaiheessa:

- melu- ja ilmanlaatuvaikutuksista
- pintavesivaikutuksista
- maankäyttövaikutuksista
- ilmastovaikutuksista.

Yhteysviranomainen näkee arvioidut merkittävät ympäristövaikutukset pääosin oikeasuuntaisina. Ohjelmassa esitetyt arviot vaikutusten merkittävydestä ovat kuitenkin osin ristiriitaisia pintavesivaikutusten osalta. Ottaen huomioon hankesuunnitelmaan kuuluvat tasaus- ja lasketusaltaat, yhteysviranomainen ei näe hankkeen toimintavaiheen pintavesivaikutuksia ennalta arvioituna todennäköisesti merkittävinä.

Datakeskuksen käyttämää sähkömäärää voidaan pitää huomattavana, ja yhteysviranomainen näkee, että hankkeen vaikutukset luonnonvarojen käyttöön sähkönkulutuksen myötä ovat mahdollisesti merkittäviä.

Yhteysviranomainen toteaa, että liikennevaikutukset tulee arvioida arviointiohjelman mukaisesti ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyisyyteen sekä ilmaan ja ilmastoon kohdistuvien vaikutusten kautta.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan ohjelmassa ei ole riittävästi tunnistettu laajamittaiseen kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvien häiriöpäästöjen mahdollista merkittävyttä. Yhteysviranomainen korostaa, että arviointiselostusta laadittaessa tulee kuvata ja tunnistaa kattavasti erilaiset häiriö-, poikkeus- ja onnettomuustilanteet ja niiden aiheuttamat merkittävät ympäristövaikutukset. Yhteysviranomainen kehottaa kuvaamaan em. tilanteiden aiheuttamat merkittävät ympäristövaikutukset onnettomuuksia ja poikkeustilanteita käsittelevässä osiossa, ja tunnistamaan tilanteiden todennäköisyyden.

Arvioinnissa tulee keskittyä todennäköisesti merkittäviksi ja mahdollisesti merkittäviksi muodostuvien vaikutusten arviointiin.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Voimassa oleva maakuntakaavatilanne on kuvattu tiiviisti. Arviointiselostuksessa tulee arvioida hankkeen toimintojen suhdetta maakuntakaavan aluevarauksiin ja määräyksiin.

Vireillä olevan vaihemaakuntakaavan osalta yhteysviranomaisen toteaa, että vaihemaakuntakaavaluonnos tulee huomioida arviointiselostusta laadittaessa, mikäli luonnos on asetettu nähtäville.

Yleiskaavatilanne on kuvattu pääosin kattavasti. Arviointiohjelmassa Tammelan tuulivoimapuiston teemaosayleiskaava on kuitenkin kuvattu vain sanallisesti, ja arviointiselostuksessa tulee esittää karttaote em. kaavasta. Vaikutukset Forssan ja Tammelan tuulivoimakaavoihin tulee arvioida, vaikkei voimaloita ole rakennettu.

Hanke edellyttää asemakaavan, joka on tuotu arviointiohjelmassa esille. Datakeskushankkeen rakentamisen mahdollistavat asemakaavat Ratasmäki III ja Rytökallio on hyväksytty 20.10.2025. Arviointiselostusta laadittaessa tulee huomioida ja kuvata ajantasainen asemakaavatilanne. Asemakaavatilanne ja kaavojen lainvoimaisuus tulee tarkastaa Forssan kaupungilta. Hankealueen asemakaavatilanteen lisäksi tulee kuvata vireillä olevan Kiimassuo I A asemakaavamuutoksen tilanne. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että vaikutukset tulee arvioida myös hankkeen mahdollistaviin Rytökallion ja Ratasmäen asemakaavoihin.

Arvioinnissa hyödynnetään useilta osin erityisesti alueen asemakaavoituksen yhteydessä laadittuja selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. Yhteysviranomaisen näkee lähestymistavan tarkoituksenmukaisena, ja toteaa, että laadittuja selvityksiä ja arviointeja tulee tarvittaessa tarkentaa ja täydentää YVA-menettelyn yhteydessä.

Yhteysviranomaisen näkee esimerkiksi taulukkomuodossa tehtävän kuvauksen ja vaikutusten arvioinnin kaavamerkintöihin ja -määräyksiin havainnollistavana, mutta kehottaa nostamaan ja sanallistamaan vaikutusten arvioinnin kannalta merkittävät määräykset ja merkinnät arviointiselostuksessa etenkin niiden ollessa ristiriidassa hankkeen kanssa. Muilta osin yhteysviranomaisen kehottaa välttämään pitkien taulukoiden käyttöä selostuksessa, ja tuo ilmi mahdollisuuden kuvata kaavamerkintöjä ja -määräyksiä myös liiteaineistossa.

Maisema ja kulttuuriympäristö, arkeologinen kulttuuriperintö

Maiseman ja kulttuuriympäristön nykytilannetta on kuvattu kattavasti ja merkittävät maisema-arvot on tunnistettu.

Maisemavaikutusten arviointimenetelmien karttaesitysten osalta yhteysviranomaisen toteaa, että arvioinnin tueksi on syytä laatia näkemäalueista karttakuva, joka havainnollistaa maisemamuutoksien suuntautumista ja hankkeen näkyvyyttä maisemassa. Arvioinnissa hyödynnettävien asemakaavojen yhteydessä laadittujen ja arviointia varten mahdollisesti laadittavien havainnekuvien sijainnit tulee osoittaa kartalle.

Hankkeen vaikutukset tulee arvioida erityisesti Sukulan kylään ja sen lähiympäristöön kohdistuvina vaikutuksina. Arvioinnissa on otettava huomioon alueen merkittävä maisema (MRKY), joka muodostuu alavasta viljelymaisemasta ja on osa maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Mikäli hankkeesta aiheutuu merkittäviä kielteisiä maisemavaikutuksia, tulee niiden lieventämiseksi esittää konkreettisia lievennystoimia.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta yhteysviranomainen näkee alueella maankäytön suunnittelun yhteydessä aiemmin laaditut arkeologiset inventoinnit riittävinä. Arkeologisten kohteiden nykytilan osalta selostusta tulee tarkentaa alueellisen vastuumuseon lausunnon mukaisesti.

Maiseman ja kulttuuriympäristön muutoksen suuruusluokan osalta arviointiohjelman liitteissä esitetty kriteeristö perustuu tuulivoimahankkeen vaikutusalueeseen ja vaikutusmekanismeihin. Arviointiohjelman perusteella hankkeessa ei arvioida tuulivoimaloiden maisemavaikutuksia. Arviointikriteeristö tulee selostusvaiheessa laatia huomioiden hankkeen ominaispiirteet ja arviointiohjelmassa esitetty todennäköinen vaikutusalue.

Kasvillisuus, eläimistö ja suojelukohteet

Arviointiohjelmassa on tunnistettu kasvillisuuden, eläimistön ja suojelukohteiden nykytilan kannalta oleelliset tietolähteet. Vaikutusten arvioinnin periaatteet ja merkittävien vaikutusten muodostumismekanismit on tunnistettu arviointiohjelmassa pääosin hyvin. Hankkeen kielteisimmät vaikutukset luonnonympäristöön muodostuvat rakennusaikana hankealueelle ja hankealueen välittömään läheisyyteen, ja yhteysviranomainen kehottaa kohdistamaan arviointia näihin vaikutuksiin.

Arviointiohjelmassa esitetyt luontoselvityksissä käytetyt menetelmät, maastotyöpäivien lukumäärä ja selvitysten kohdennukset huomionarvoiseen sekä tiukasti suojeltuun luontodirektiivin liitteen IV (a) lajistoon ovat arvioinnin kannalta oikeasuuntaisia. Arvioinnissa tulee erityisesti huomioida hankkeen vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin lukeutuvien viitasammakoiden ja sudenkorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkaan hankealueen välittömässä läheisyydessä, johon kohdistuvia vaikutuksia tulee tarkastella mm. pintavesien ja pölyämisen osalta.

Hankealueella ja hankealueen läheisyydessä on pesintähavaintoja kanahaukasta vuosilta 2015–2024. Laadittujen selvitysten perusteella tulee ottaa kantaa pesäpaikkojen nykytilaan, ja arvioida hankkeen vaikutukset lajiin.

Selvityksiin liittyvät epävarmuustekijät tulee arvioida ja todeta selkeästi arviointiselostuksessa. Selvityksien mahdollinen täydennystarve tulee arvioida ja tuoda ilmi arviointiselostuksessa.

Hankealueen ympäristössä on laadittu useita luontoselvityksiä aiempaa maankäytön suunnittelua varten, jotka on tunnistettu arviointiohjelmassa. Aineistoja on tarpeen hyödyntää laadittaessa arviointiselostusta, ja kuvata arvioinnin kannalta selvitysten keskeiset tulokset selostuksessa. Hankkeen lähivaikutusalueen yleis- ja asemakaavojen suojele- ja monimuotoisuusarvoja osoittavien kaavamerkintöjen perusteet tulee kuvata selostuksessa ja huomioida luonnonympäristöön kohdistuvassa vaikutusten arvioinnissa.

Yhteysviranomaisen yhtyy arviointiohjelmassa esitettyyn näkemykseen, ettei hankkeesta synny luonnonsuojelulain tarkoittamia todennäköisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueeseen Torronsuo (FI0344002 SAC/SPA), eikä luonnonsuonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arviointi tarpeen. Mikäli arvioinnin edetessä on tarpeen poiketa arviointiohjelmassa esitetyistä lähtökohdista tai arvioinnissa ilmenee todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia, tulee Natura-arvioinnin tarpeellisuutta arvioida uudelleen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2025/1237 neuvoston direktiivin 92/43/ETY muuttamisesta suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta perusteella susi on siirretty luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V. Arviointiselostuksessa ei ole tarpeen huomioida sutta luontodirektiivin liitteen IV (a) lajina.

Pintavedet

Ohjelmassa on tunnistettu huomattavampien pintavesivaikutusten muodostuminen sekä niiden ajoittuminen pääasiassa rakentamisen aikaan. Koska rakentaminen tehdään vaiheittain, tulevat myös rakentamisesta aiheutuvat vesistövaikutukset jatkumaan useita vuosia. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida rakentamisen vaiheistuksen vaikutus pintavesivaikutuksiin.

Hankkeeseen kuuluvat tasaus- ja laskeutusaltaat sekä muut hule- ja valumavesien hallintaan ja käsittelyyn kuuluvat rakenteet ja keinot tulee kuvata arviointiselostuksessa riittävällä tarkkuudella sekä rakentamis- että toiminta-ajalta, ja arvioida niiden riittävyys haitallisten pintavesivaikutusten rajoittamiseen, mukaan lukien mahdolliset onnettomuus- tai häiriötilanteet. Esiselvitysvaiheessa arvioitu turvemaiden massanvaihtotarve datakeskuksen rakennusaikana vastaa suuruusluokaltaan turvetuotantoa. Siksi myös vesiensuojelurakenteet tulee suunnitella ja mitoittaa vastaaviksi kuin turvetuotannossa.

17.12.2025

Hankkeen vesistövaikutusalueeksi ilmoitetun Loimijoen yläosan osalta yhteysviranomaisen toteaa, että hankealueelta suoraan Pyhäjärveen laskevien ojien perusteella Pyhäjärvi tulee sisällyttää tarkastelualueeseen, tai perustella Pyhäjärven jättäminen tarkastelualueen ulkopuolelle.

Luonnonarvoiltaan huomionarvoisen pienvesien osalta yhteysviranomaisen kehottaa erityisesti tarkastelemaan metsälailla suojeltuun Peräkorven saniaislehtopuroon kohdistuvia vaikutuksia, ja tarvittaessa esittämään toimia puroon kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi.

Maa- ja kallioperä, pohjavedet

Hankkeen ja ympäristön nykytilan kuvaukset ovat maa- ja kallioperän sekä pohjavesien osalta riittävät. Mahdolliset vaikutukset näihin on tunnistettu riittävällä tarkkuudella. Ohjelma on myös arvioitavien ympäristövaikutusten, arviointimenetelmien ja vaikutusalueen rajauksen osalta pääosin riittävä.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan maa- ja kallioperän ja sekä pohjavesivaikutusten kahden kilometrin tarkastelualue on jopa tarpeettoman laaja, sillä todennäköiset merkittävät vaikutukset kohdistuvat lähinnä hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen. Yhteysviranomaisen näkee 500 metrin tarkasteluetaisyyden hankealueesta riittävänä.

Enintään 500 m etäisyydellä sijaitsevien lähteiden ja yksityiskaivojen osalta tulee mahdolliset vaikutukset kuvata jokaisen osalta erikseen. Lähteistä tulee arvioida tarvittaessa myös luonnontilaisuus vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisen poikkeuksen tarpeen arvioimiseksi.

Melu, ilmanlaatu ja tärinä

Ohjelmassa on tunnistettu asianmukaisesti melu- ja ilmanlaatuvaikutusten merkittävyys. Ohjelmasta jää kuitenkin epäselväksi, käytetäänkö kuukausi- ja vuosihuoltojen ja -testausten aikana varavoimageneraattoreita yhtäaikaaisesti. Säännöllisen huoltokäytön kuvausta tulee tältä osin tarkentaa arviointiselostuksessa, ja huomioida samanaikaisesti käytettävien varavoimageneraattorien määrä mallinuksissa ja vaikutusten arvioinnissa.

Melu- ja ilmanlaatuvaikutuksia on tarkoitus arvioida asianmukaisesti mallinuksilla. Ilmapäästöjen leviämismallinuksilla on syytä tarkastella myös savupiipun korkeuden vaikutusta päästöjen leviämiseen. Laadittavissa mallinuksissa tulee huomioida laitoksen normaalitoiminnan, Flex-Power -käytön ja maksimaalisen käytön tilanteet. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida eri käyttötilanteiden ajallisen keston

merkittävyys muodostuvan vaikutuksen kannalta. Melumallinnuksissa tulee huomioida tilanne, jossa rakentamistoiminta ja varavoimageneraattorit aiheuttavat melua samanaikaisesti, jos tällainen tilanne on mahdollinen hankkeen vaiheittaisesta toteutumisesta johtuen.

Meluvaikutusten merkittävyyden arvioinnissa on syytä kiinnittää huomiota tilanteisiin, kun meluohjearvo ylittyy yhdessäkin asuin- tai lomakiinteistössä. Tällöin vaikutuskohteen herkkyyttä voidaan pitää vähintään kohtalaisena ja näin tunnistetaan paremmin paikallisesti merkittävät haittavaikutukset.

Mikäli melumallinnuksen perusteella meluntorjuntatoimenpiteet ovat tarpeen, tulee melu mallintaa myös meluntorjuntatoimenpiteiden kanssa.

Tärinän osalta yhteysviranomaisen näkee esitetyt arviointimenetelmät riittävinä.

Ilmasto

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen arviointiohjelmassa on tuotu esille pääosin riittävällä tavalla ilmastovaikutusten arvioinnissa tarvittavat keskeiset näkökulmat ja tietolähteet.

Ohjelmassa esitettyjen tietojen perusteella yhteysviranomaisen pitää hankkeen ilmastovaikutuksia potentiaalisesti hyvin merkittävinä. Hankkeen kielteisistä vaikutuksista keskeisimmät liittyvät datakeskuksen rakentamiseen sekä käyttövaiheen erittäin mittavaan sähkönkulutukseen. Arviointiselostuksessa tulee antaa asiantuntija-arvio hankkeen sähkönkulutuksen vaikutuksista energajärjestelmään ulottuen myös kansalliselle tasolle.

Hankkeen ilmastovaikutusten lieventämisen kannalta on tärkeää, että datakeskuksessa käytetty sähkö on tuotettu vähähiilisesti uusiutuviin energialähteisiin tukeutuen. Lisäksi energiankulutuksen päästölaskentaan on sisällytettävä myös datakeskuksen varavoiman tarpeeseen liittyvien ilmastovaikutusten arviointi. Hankkeen myönteisten ilmastovaikutusten saavuttamisen edellytyksenä on, että datakeskuksen tuottamaa hukkalämpöä voidaan hyödyntää merkittävässä määrin lämpöenergian lähteenä. Yhteysviranomaisen katsoo, että hukkalämmön hyödyntämiseen liittyvien vaihtoehtojen, niiden toteutettavuuden sekä päästövähennysvaikutusten selvittäminen on olennaisen tärkeää tehdä osana hankkeen YVA-arviointia.

Yhteysviranomaisen katsoo, kansainvälinen GHG-protokolla ja sen mukaiset päästölähdeluokitukset muodostavat hyvän lähtökohdan hankkeen päästöjen laskennalle. Yhteysviranomaisen muistuttaa kuitenkin, että laskennassa on huomioitava kattavasti myös hankealueen

maarakentamisesta aiheutuvat päästöt, joita aiheutuu mm. erilaisista työmaatoiminnoista sekä maa- ja kiviainesten kuljetuksista. Lisäksi maarakentamisen päästölaskelmissa on arvioitava hankealueella sijaitsevan turpeen mahdollisesta poistosta tai sen alueelle jättämisestä aiheutuvat päästöt.

Yhteysviranomainen näkee tarpeellisena, että arviointiselostuksessa arvioidaan mahdollisuutta vähentää maarakentamisen massaylijäämän määrää.

Yhteysviranomainen pitää hyvänä arviointiohjelmassa esitettyä toimintatapaa, jossa hankkeen ilmastovaikutusten arvioinnissa tuotetaan laskelmia myös sähköntuotannon keskimääräisiin päästökertoimiin perustuen. Vastaavasti myös hankkeen aiheuttaman maankäytön muutoksen hiilitasevaikutusten laskentaan esitetty suunnitelma kahden eri laskentatyökalun käyttämisestä on kannatettava. Arviointiselostuksessa on tunnistettava myös muuttuvien ilmasto-olosuhteiden aiheuttamat ilmatoriskit sekä niihin liittyvät sopeutumistarpeet.

Yhteysviranomainen edellyttää, että arvioinnissa tuodaan selkeästi esille erilaisten haitallisten ilmastovaikutusten kokoluokat ja aikaskaalat. Lisäksi on olennaista tuoda esille konkreettisia keinoja hankkeen haitallisten vaikutusten lieventämiseksi sekä tuottaa arvioita näiden keinojen vaikuttavuudesta. Arvioinnin lähtöoletukset, menetelmät sekä niiden pohjalta tuotettuihin tuloksiin liittyvät epävarmuustekijät on kuvattava selkeästi ja mahdollisimman yleistajuisesti.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Ohjelmassa on kuvattu kattavasti alueen lähiympäristö sekä lähimmät vapaa-ajan- ja asuinrakennukset. Yhteysviranomainen kiinnittää huomiota siihen, että lähimmillään asutus on alle 200 m etäisyydellä hankealueesta, ja alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee runsaasti asutusta. Arviointiselostuksessa tulee selkeällä tavalla esittää etäisyydet lähimpiin asuinrakennuksiin sekä tunnistaa asumiseen ja vapaa-ajan asutuksiin kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutusalueelle sijoittuvien virallisten virkistyskäyttökohteiden lisäksi yhteysviranomainen korostaa huomioimaan vaikutusten arvioinnissa hankealueen ja välittömän lähiympäristön ulkoiluun käytettävän runsaan polkuverkoston. Yhteysviranomainen kehottaa asukaskyselyn perusteella selvittämään ja arvioimaan jokaistenoikeudella tapahtuvaa virkistystä Forssan ja Tammelan alueella, ja kuvaamaan myös epävirallista ulkoiluverkostoa mahdollisimman kattavasti esimerkiksi karttakuvilla.

Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset muodostuvat useilta osin hankkeen mm. melu- ja ilmanlaatuvaikutuksista ja rakennusaikaisen liikenteen vaikutuksista. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tulee tarkastella eri vaikutustyyppien näkökulmasta muodostaen kokonaiskuva ja arviointi hankkeen vaikutuksista elinoloihin, terveyteen ja viihtyisyyteen.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Ohjelma on arvioitavien ympäristövaikutusten, arviointimenetelmien ja vaikutusalueen rajauksen osalta pääosin riittävä luonnonvarojen hyödyntämisen osalta. Hankkeessa tulee tarvittaessa arvioida vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen myös hankealueen ulkopuolella. Vaikutukset hankealueen ulkopuolella voivat muodostua arviointiohjelmassa esitettyä merkittävämmiksi, jos suunnittelulla ei kyetä välttämään tarvetta tuoda rakentamiseen merkittäviä määriä kalliokivi- ja maa-aineksia alueen ulkopuolelta.

Polttoaineiden osalta koekäytön kulutusarvion lisäksi arviointiselostuksessa tulee huomioida kysyntäjoukon vaikutus vuosittaiseen polttoaineen kulutukseen.

Yhteysviranomainen näkee arviointiohjelmassa esitetyt lähtötiedot ja asiantuntija-arvion riittävänä vaikutusten arvioinnin kannalta.

Yhteisvaikutukset

Arviointiohjelmassa on tunnistettu yhteisvaikutuksia läheisyyteen sijoittuvien kaavoitettujen, mutta rakentamattomien tuulivoimaloiden onnettomuusriskien osalta. YVA-menettelyssä yhteisvaikutuksia on tarpeen tarkastella vain olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa, joten yhteisvaikutusten arvioinnissa ei ole tarpeen ottaa huomioon tuulivoimahankkeita, joilla ei ole viranomaisen myöntämää rakentamislupaa.

Yhteysviranomaisella ei tällä hetkellä ole tiedossa olemassa olevaa tai luvan saanutta toimintaa, joiden yhteisvaikutuksia olisi tarpeen arvioida kattavammin osana vaikutusten arviointia. Lähialueelle sijoittuvien toimintojen tilanne tulee kuitenkin tarkastaa arviointiselostuksen laadinnan yhteydessä ja tarvittaessa tulee arvioida toiminnoista aiheutuvat yhteisvaikutukset ympäristöön

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Tarvittavat suunnitelmat ja luvat on esitetty selkeästi arviointiohjelmassa. Hankkeen edellyttämien lupien osalta arviointiselostuksessa lupien tarvetta tulee arvioida ja tarkentaa seuraavasti:

17.12.2025

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausunnon mukaisesti hankkeelle on myönnetty lentoestelupia. Lupatarve tulee kuvata hankkeen edellyttämissä luvissa.

Toistuvasti samaa pesäpaikkaa käyttävän lintulajin pesän hävittäminen voi edellyttää luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n mukaista poikkeuslupaa. Laadittujen luontoselvitysten perusteella tulee ottaa kantaa kanahaukan pesäpaikkojen nykytilaan, ja arvioida em. poikkeusluvan tarve.

Hankealueella kasvavan masmalon siirtämiseksi myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa tulee todeta hankkeen edellyttämissä luvissa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että kemikaalilain mukaisten lupien sijaan on syytä viitata kemikaaliturvallisuuslain mukaisiin lupiin.

YVA-menettelyyn liittyvän osallistumisen järjestäminen

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt osallistumisjärjestelyt ovat riittäviä ja täyttävät YVA-lain vaatimukset. YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten arviointimenettelyn aikana tehtävään tiedottamiseen ja asianosaisten palautteen antomahdollisuuksiin tulee jatkossakin panostaa riittävästi.

Arviointiohjelmavaiheessa hankkeelle ei ole vielä perustettu seurantaryhmää. Yleisötilaisuudessa hankkeesta vastaavan konsultti on pyytänyt halukkaita tahoja ilmoittamaan halukkuudestaan osallistua seurantaryhmään. Jos seurantaryhmä perustetaan, tulee sen toiminta kuvata arviointiselostuksessa. Yhteysviranomaisen kannustaa tiedottamaan seurantaryhmän perustamisesta riittävästi, ja kutsumaan seurantaryhmään etenkin hankkeen vaikutusalueen yhdistyksiä ja yrityksiä.

Asukaskysely on tarpeellista suunnata vaikutusalueella sijaitseville asuin- ja lomarakennuksille. Yhteysviranomaisen kehottaa toteuttamaan kyselyn siten, että siihen voi vastata muutenkin kuin internetin välityksellä.

Asukaskyselyn mahdolliseksi postitusalueen laajuudeksi esitetty yksi kilometri hankealueesta on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan suppea, ottaen etenkin huomioon lähialueen mahdolliset virkistyskäyttäjät. Yhteysviranomaisen suosittelee pohtimaan asukaskyselyn laajuutta ja saavutettavuutta niin, että kysely tukee arviointityötä etenkin niiltä näkökulmilta, joihin ei muista tietolähteistä saatavilla kattavia lähtötietoja.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman laatimiseen YVA-konsultin taholta osallistuvat henkilöt on koulutus- ja ammattitaidaltaan esitetty. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatimiseen. Tietoja tulee päivittää tarvittavilta osin, mikäli arviointiin osallistuu muita henkilöitä.

5 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto on nähtävillä osoitteessa www.ymparisto.fi/Forssan-datakeskus-YVA.

6 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 8 600 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11–17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

7 Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (794/20224) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2025 2 §.

17.12.2025

Arviointiohjelmalausunnon valmisteluun ovat osallistuneet alueidenkäytön asiantuntija Hannu Niukkanen, johtava asiantuntija Mika Määttä, pohjavesiasiantuntija Tuomo Korhonen, hydrobiologi Heini Marja-Hulkko, ylitarkastaja Helka Sillfors ja ylitarkastaja Kari Leinonen.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Teppo Mehtonen ja ratkaissut ylitarkastaja Johanna Flood.

Liitteet	Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
Jakelu	Hankkeesta vastaava
Tiedoksi	Lausunnon antaneet viranomaiset

LIITE 1A

Tämä asiakirja HAMELY/1472/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1472/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mehtonen Teppo 17.12.2025 08:21

Ratkaisija Flood Johanna 17.12.2025 08:30